AJUNTAMENT DE
Vilanova i la Geltrú

vng[in]clusió
Pla Local d'Inclusió Social de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú

AVALUACIÓ DEL PLA D'ACCIÓ PER A LA INCLUSIÓ SOCIAL 2013-2015 A VILANOVA I LA GELTRÚ

Oficina Tècnica VNG Inclusió - Pl. de la Vila, 12 (Casa Olivella) - 938140000 ext.3426 - vnginclusio@vilanova.cat - www.vnginclusio.cat

Elaborat per:

Equip de l'Oficina Tècnica vng[in]clusió – Ajuntament de Vilanova i la Geltrú

Amb el suport de:

Diputació de Barcelona.
Gerència de Serveis de Benestar Social. Plans Locals d'Inclusió Social

Óscar Rebollo
Institut de Govern i Polítiques Públiques – Universitat Autònoma de Barcelona-

AJUNTAMENT DE VILANOVA I LA GELTRÚ

Febrer, 2016

"La pràctica sense pensament porta a la rutina o a la improvisació, però el pensament sense pràctica porta a l'endogàmia i l'aïllament"

ANTONI CASTELLS

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ 5

2. JUSTIFICACIÓ 6

3. OBJECTIUS 7

4. METODOLOGIA D'AVALUACIÓ 9

4.1 Anàlisi de les Teories del Canvi 10

5. Avaluació de la Línia 1: Foment de la participació, el voluntariat i l'associacionisme 14

6. Avaluació de la Línia 3: Coneixement, transparència i coordinació 18

7. Avaluació de l'Oficina Tècnica d'Inclusió Social 28

7.1 Qüestionaris 28

7.2 Imaginaris 29

8. Seguiment de les accions del Pla d'Acció d'Inclusió Social 2013-15 32

9. CONCLUSIONS GENERALS 38

10. BIBLIOGRAFIA 39

1. INTRODUCCIÓ

Els Plans Locals d'Inclusió Social són instruments per avançar en la millora de la qualitat de vida de les persones. Es tracta d'estratègies i programes de treball local per detectar, intervenir i preveure situacions de vulnerabilitat social que es donin o es puguin donar a la ciutat. A Vilanova i la Geltrú el Pla Local d'Inclusió Social –VNG[in]clusió- s'inicia el 2010, i amb aquest, un procés de treball conjunt per caminar cap a una visió compartida de les dificultats socials de la nostra ciutat i un compromís polític, tècnic i del tercer sector de la ciutat per a abordar-les conjuntament mitjançant un treball transversal i coordinat en xarxa.

La diagnosi d'exclusió social a VNG (2011) va aportar una fotografia exhaustiva sobre aquest fenomen al municipi, i amb el Pla d'Acció 2013-15 (2012) es van consensuar unes línies de treball estratègiques per adequar l'orientació de les polítiques municipals inclusives. Aquestes línies de treball es plantegen com a estructura per a les mesures i canvis organitzatius que serveixen per anticipar-nos i fer front als reptes actuals i futurs de la inclusió social a VNG. Cada línia estratègica s'acompanya d'uns objectius específics a assolir a través de propostes d'actuacions.

Ja han passat quatre anys de la presentació d'aquest pla, temps previst pel plantejament i execució d'algunes de les accions, alhora que temps en el que el context social i organitzatiu ha canviat. Pel que fa al context, encara ens trobem amb els efectes socials de la crisi, la qual ha posat de manifest que els processos d'exclusió social poden afectar a qualsevol persona en algun moment de la seva trajectòria vital. Pel que fa al context organitzatiu, la inclusió social ressona amb més força i s'està normalitzant la seva promoció i integració en les polítiques públiques dels ens locals. En aquesta nova conjuntura, ens trobem davant del Pla d'Acció per a la Inclusió Social de Vilanova i la Geltrú, i amb la necessitat de revisar-lo, alhora que amb el repte de plantejar-ne un de nou per als pròxims anys, on les polítiques d'inclusió social siguin les que defineixin el ritme i dinàmiques d'una ciutat inclusiva, la ciutat que volem.

2. JUSTIFICACIÓ

Davant la necessitat d'avaluar el pla d'acció –PA-, Vng[in]clusió, l'oficina tècnica del Pla Local d'Inclusió Social de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú, fa la demanda a través del catàleg de la Diputació de Barcelona d'un servei d'assessorament extern per l'avaluació del pla d'acció 2013-2015. Des d'aquest servei se'ns atorga (setembre 2015) com a suport, l'expertesa de l'IGOP, concretament del politòleg Òscar Rebollo, del centre de recerca de la UAB, formació i transferència social en l'àmbit del govern i les polítiques públiques. L'objectiu inicial d'aquesta supervisió és disposar d'una metodologia per avaluar el pla d'acció 2013-15, i que ens serveixi com a base per elaborar el nou pla i avaluar-lo.

Com s'esmenta en la *Guia Metodològica del Plans Locals d'Inclusió i cohesió social* de la Diputació de Barcelona (pp.19) "*l'avaluació és un instrument que ha de permetre l'anàlisi, el seguiment i la millora del pla i que, per tant, ha de facilitar la informació per conèixer com s'està executant la política d'inclusió social al municipi. Quan parlem d'avaluació fem referència a processos que permeten la seva revisió i millora, però cal no oblidar que l'avaluació també permet la previsió d'espais de treball transversals que han de facilitar la rendició de comptes i explicar els resultats del pla a tots els actors que treballen per a la inclusió social al municipi*". L'avaluació no és un punt i apart, sinó una part del Pla d'Inclusió Social, per garantir-ne la qualitat, alhora que la millora en el seu desenvolupament. Més enllà d'una eina de rendiment de comptes, l'avaluació és un procés que acompanya el desenvolupament del projecte, i un procés d'aprenentatge que contribueix a millorar la qualitat, en termes d'eficàcia i eficiència, del disseny i implementació de polítiques inclusives a la ciutat[1].

[1] "Components de la Teoria del Canvi", Escola d'Administració Pública de Catalunya. Generalitat de Catalunya.

3. OBJECTIUS

El pla de treball conjunt per a l'avaluació s'ha caracteritzat per una dinàmica de procés, en la qual hem anat establint, definint i redefinint els criteris i objectius d'avaluació a mesura que hem anat avançant. Hem partit d'un moment d'avaluació *expost*, i per tant, hem fet una mirada retrospectiva del PA 2013-15 i ens hem preguntat què volíem aconseguir quan vam definir-ne l'estratègia l'any 2012. Aquests reflexions les hem fet en clau d'anàlisis de les Teories del Canvi de les línies estratègiques, els objectius i les accions, ajudant-nos a revisar els factors condicionants del context d'aquest plantejament inicial.

Durant tot el procés d'avaluació hem comptat amb l'acompanyament extern d'un especialista en avaluació de polítiques públiques d'acció comunitària que ens ha ajudat en la definició de la metodologia i estratègia d'avaluació. Per enriquir l'avaluació *expost* també hem volgut incloure el punt de vista de persones que van estar vinculades al pla en un passat, i afegir una mirada externa i en clau actual d'un altre departament de l'Ajuntament. És per això que en la fase inicial del pla de treball hem fet un grup en el que hem comptat amb l'equip actual de l'Oficina Tècnica d'Inclusió Social, dues tècniques que van formar part de l'oficina en un passat, i una tècnica especialista de participació no vinculada directament al PLIS, per compartir sabers, opinions i percepcions sobre el PLIS i com avaluar-lo. Amb aquest grup de treball, i amb l'assessorament extern que ens ha ajudat a reflexionar sobre on posar el focus d'avaluació, els objectius de l'avaluació del Pla d'Acció per a la Inclusió Social 2013-15, són:

- **L'Avaluació del disseny del PA,** per tal d'analitzar quin plantejament vam fer de les problemàtiques d'exclusió social, i si els objectius i accions donaven resposta a aquestes problemàtiques.
- **L'Avaluació del procés del PA**, o de les accions, on analitzem si durant l'execució del PA s'ha fet realment allò que estava previst en el seu plantejament, aspecte que ens permetrà valorar-ne l'assoliment operatiu dels objectius i les activitats.
- **L'Avaluació de l'impacte**: saber si amb la intervenció del PA hem assolit canvis de la situació inicial de la qual partíem. Si hem incidit en la inclusió social del

municipi. En aquest punt és clau esbrinar si els CANVIS generats són ATRIBUÏBLES al PA. Tenint en compte que fem una avaluació *expost* i que la implementació està més o menys madura, hem pogut desenvolupar aquest focus d'atenció en algunes de les línies estratègiques on la teoria del canvi estava ben definida.

- **Reflexions a l'hora de plantejar el nou pla,** l'avaluació en sí mateixa és un aprenentatge que ens ha de servir per millorar el plantejament del futur pla d'acció per a la inclusió social de la nostra ciutat.

4. METODOLOGIA D'AVALUACIÓ

Entenem que aquest procés passa per reflexionar sobre el *sentit de l'avaluació* – per què i per a què avaluem; *fer-nos les preguntes adequades* -què avaluem-, *qui són els protagonistes d'aquesta avaluació* – qui avalua- *a qui ens dirigim* -per a qui s'avalua- i *les estratègies i els instruments* per aconseguir-ho -com avaluem-.

Per què avaluem ?

- ✓ Perquè és una part més de la planificació dels Plans Locals d'Inclusió Social, per garantir-ne la qualitat, i el rendiment de comptes.
- ✓ Per millorar l'estratègia del plantejament del nou pla d'inclusió social.

Què avaluem ?

- ✓ El disseny i discurs del pla d'acció per a la inclusió social.
- ✓ L'impacte d'algunes de les línies estratègiques del pla.
- ✓ La implementació de les accions del pla i el seu assoliment.

Qui avalua ?

- ✓ Els mateixos professionals de l'oficina tècnica, amb el suport d'un expert d'avaluació de polítiques públiques d'acció comunitària.

Per a qui s'avalua ?

- ✓ Per rendir comptes a la població del nostre municipi sobre com s'està assolint una ciutat més inclusiva.
- ✓ Per al mateix Ajuntament, i equip tècnic: saber què hem aconseguit, i com poder millorar l'estratègia inclusiva per a un futur, entre totes i tots.

Com avaluem ?

- ✓ A través de l'avaluació de les Teories del Canvi del nostre pla.
- ✓ A través d'entrevistes a agents clau
- ✓ A través d'enquestes online d'avaluació a treballadors i treballadores de l'Ajuntament de VNG.

Difícilment una avaluació de la implementació dels PLINCS podrà analitzar amb detall tots els aspectes relatius al seu funcionament i organització, com també la població diana, i respondre totes les preguntes (Diputació, 2014). De la manera més rigorosa possible focalitzem l'anàlisi d'algunes línies estratègiques del nostre pla, a través de diferents tècniques d'investigació qualitativa i quantitativa. En funció d'allò què volíem aconseguir, hem emprat unes tècniques d'investigació o d'altres. I és la mateixa mirada que ens ha aportat la teoria del canvi, a decidir què i com avaluarem.

Les fonts i mètodes d'obtenció per a l'avaluació han estat, per una part, la **metodologia qualitativa**, a través de tres tècniques d'aproximació a la realitat: per una part, **l'anàlisi de les teories del canvi del PA 2013-15**; la realització **d'entrevistes individuals** (6 agents clau) sobre l'impacte del PA en el foment de la participació, voluntariat i associacionisme (línia estratègica 1), i l'avaluació externa de l'oficina tècnica a través d'entrevistes individuals, i la participació en **grup de discussió**.

Pel que fa la **metodologia quantitativa**, a través **d'enquestes online**, volem saber com perceben les i els treballadors de l'ajuntament, que el pla hagi contribuït en el coneixement, transparència i coordinació de coneixement sobre inclusió i exclusió social al nostre municipi (línia estratègica 3).

4.1 Anàlisi de les Teories del Canvi

L'exercici d'anàlisi de les teories del canvi del PA ha suposat una mirada retrospectiva del moment en el que es va definir: d'on volíem arribar (línies estratègiques), què es volia aconseguir en aquell moment i en aquell context (objectius de cada línia estratègica) i de quina manera es volia arribar a assolir-ho (accions).

> La **Teoria del Canvi** és el conjunt d'hipòtesis mitjançant les quals s'espera (però no se sap segur) que la intervenció ha de produir el canvi volgut.

La construcció de la o les Teories del Canvi (TdC) consisteix, fonamentalment, en desenvolupar dues concepcions (Ivàlua, 2009):

- *Si duem a terme aquesta **intervenció**, solucionarem un **problema***: desagregar la hipòtesi causal general d'una intervenció pública.

- *Si disposem de determinats **recursos** (humans, econòmics) per a la intervenció → dirigits a una la **població diana** afectada per la problemàtica → podrem fer determinades **activitats** → i generarem determinats **productes** → i assolirem determinats **impactes** → que solucionaran o mitigaran el problema per al qual es va concebre la intervenció pública*: aquest és el conjunt d'hipòtesis parcials del procés pel qual s'espera que la política pública arribi a donar solució al problema.

La TdC tracta, doncs, de disposar d'una **descripció explícita i acurada dels fonaments lògics** sobre els quals una intervenció pública s'estructura i es gestiona. Aquests fonaments teòrics, però, rarament estan explicats de manera explícita en cap document –com és el cas del Pla d'Acció per a la Inclusió Social 2013-2015 (PA)–. Per això, un dels primers objectius d'aquesta tasca avaluadora ha estat justament **desxifrar i reconstruir la teoria del canvi** del PA, a partir de les expectatives implícites en la seva redacció, del testimoni de les persones que el van dissenyar i de l'anàlisi de les activitats i serveis que el s'havien de desplegar.

Relat de les línies estratègiques del PA 2013-15

El PA 2013-15 compta amb 7 línies estratègiques sobre com treballar per a la inclusió social al municipi, 22 objectius específics, i 61 accions i n'analitzem les teories del canvi corresponents.

- ***Línia 1.*** **Foment de la participació, el voluntariat i l'associacionisme:** Fomentar la participació descentralitzada, el voluntariat i l'associacionisme de la ciutadania com a exercici de co-responsabilitat i aprofundiment democràtic.
- ***Línia 2.*** **Impulsar l'economia social i l'emprenedoria:** Afavorir i promoure la innovació, l'emprenedoria social al municipi, l'autoocupació, el cooperativisme i la iniciativa social.
- ***Línia 3.*** **Coneixement, transparència i coordinació:** Garantir la generació i transferència de coneixements sobre la inclusió/exclusió al municipi.
- ***Línia 4.*** **Mínims d'inclusió social:** Garantir un nivell mínim d'inclusió social i treballar la prevenció de les situacions d'exclusió i pobresa al nostre municipi així com la dependència *d'ajuts econòmics.*
- ***Línia 5.*** **Potenciar l'autonomia i la salut mental de les persones:** Garantir la salut integral de les persones del municipi i donar suport a aquelles persones amb malaltia,

discapacitat i/o situacions de dependència tot potenciant l'autonomia i la capacitació de la persona.

- ***Línia 6.*** **Mercat laboral i inclusió social:** Impulsar un Pla Estratègic de Ciutat contra l'atur perquè la ciutadania rebi una atenció global i efectiva davant l'actual situació del mercat laboral.

- **Línia 7. Joves i inclusió social:** Promoure la inclusió sociolaboral dels joves que no han finalitzat els seus estudis o amb fracàs escolar.

En l'aplicació de la TdC al PA 2013-15, ens fem les següents preguntes:

- **Hem partit d'un plantejament amb línies estratègiques coherents, clares i ben definides ?**
- **Quines teories del canvi hem treballat i quins han estat els seus punts crítics ? són vàlides aquestes teories ?**
- **Com és que no hem decidit avaluar totes les línies estratègiques del PA ?**

Per respondre aquestes preguntes, hem fet una graella en la que sintetitzem l'anàlisi de les TdC de totes les línies estratègiques, objectius i accions, i arribem a unes **reflexions generals**: el plantejament estratègic del PA 2013-15 es va fer en un context amb factors condicionats que van incidir en el seu producte final, i això és, que es va fer de manera participada, i per a la seva aprovació es requeria que els enunciats fossin el més genèrics possibles i les accions no generessin despesa directa. Això condicionà la proposta i definició mateixa de les línies estratègiques. L'avaluació de les teories del canvi ens fa reflexionar sobre que totes les línies del PA comparteixen un marc discursiu comú, que és el foment de la inclusió social en diferents àmbits d'intervenció. Hi ha doncs, una lògica entre el paradigma d'actuació i les actuacions proposades. On trobem que hi ha un dèficit de l'aplicació de la TdC del PA, és en la manera de definir les problemàtiques, l'impacte què es vol assolir, la població diana a la què ens dirigim, i les activitats a través de les quals ho volem aconseguir. Si bé hi ha una coherència lògica, no s'identifiquen clarament els diferents elements i s'han de llegir entre línies o intuir. A nivell discursiu, destacar principalment que els **punts millorables detectats** són:

Pel que fa **la definició dels problemes del PA 2013-15**, moltes de les línies estratègiques no plantegen el problema, sinó la solució. El tipus d'oració es caracteritza per l'ús d'infinitius genèrics que no concreten un objectiu, o mots clau sense verb acompanyat (ex: Mercat laboral i Inclusió Social). Hi ha poca concreció en les

conceptualitzacions. De cada línia pengen paraules clau que esdevenen l'eix centralitzador d'aquesta línia. Són mots abstractes i subjectes a múltiples interpretacions. Aquestes generalitzacions són bàsicament degudes a que no s'ha fet un glossari d'aquests conceptes clau, i per tant, poden ser entesos de moltes maneres i conseqüentment, abracen un marge d'acció molt ampli i poc mesurable. Un exemple és l'enunciat de la Línia 1 *Fomentar la participació descentralitzada, el voluntariat i l'associacionisme de la ciutadania com a exercici de co-responsabilitat i aprofundiment democràtic.* Què és la "participació descentralitzada" ? i l'"exercici d'aprofundiment democràtic" ?[2]

Respecte **l'impacte que es vol assolir amb el Pla d'Inclusió Social en relació als recursos disponibles,** la mateixa laxitud de la definició de les línies estratègiques- dificulta la implementació en la seva totalitat, i conseqüentment, l'abast d'intervenció. Són línies estratègiques molt ambicioses, tenint en compte els recursos disponibles (humans i econòmics), el temps per assolir les activitats (3 anys) i l'impacte que es vol generar. Tenint en compte aquest handicap de partida, l'avaluació esdevé més difícil. Es detecta, doncs, certa discordança entre els objectius del pla i els recursos reals que s'han pogut emprar per desenvolupar les accions.

[2] Com a exercici d'aprenentatge hem fet un glossari de conceptes per aclarir/refrescar el seu significat i abast, no només de la L1, sinó de totes les línies, que no significa, però, que els tinguem en compte en el PA.

Aplicant les Teories del Canvi a les línies estratègiques del nostre pla, podem dir que escollim avaluar aquelles línies que ens aporten més inputs sobre el què hem desenvolupat directament i el què ens resulta més accessible de mesurar. Per tant, avaluarem...:

- ....com ha contribuït el PA en l'augment de participació associativa i el voluntariat social a la nostra ciutat.
- ...la incidència del PA en la transferència i intercanvi de coneixement sobre la inclusió/exclusió social al nostre municipi i entre els/les tècnics/es de l'ajuntament.
- ...esbrinarem en quina mesura ens coneixen, i com ens coneixen.
- ...i, ens avaluaran com a oficina tècnica: quines tasques desenvolupa l'equip, i quins *imaginaris* té cadascú/na del què és el PA... amb això, reflexionarem sobre la missió i les tasques de l'equip VNG[in]clusió.

5. Avaluació de la Línia 1: Foment de la participació, el voluntariat i l'associacionisme

Les **aspiracions** originals de la línia són:

- Que augmenti la vocació/sensibilitat social de les associacions.
- Que augmenti el nombre de persones que participa en les associacions.
- Que augmenti el nombre de persones voluntàries.
- Que augmenti la participació de persones/col•lectius vulnerables

En base a aquestes aspiracions, el **focus d'avaluació** d'aquesta línia s'ha centrat en la contribució del pla a l'augment de la participació associativa i el voluntariat. Com a **consideracions** i **punts crítics** d'aquesta línia, (1) ens interessa fixar l'atenció en **aquelles entitats que tenen un caràcter o dimensió més social**. Això no vol dir necessàriament que ens hàgim apropat sectorialment al món social associatiu, doncs pot passar que una entitat esportiva, per exemple, s'impliqui molt en activitats de caràcter social. I a més, (2) **volem tenir en compte les tendències de canvi,** i per tant, les noves associacions que hagin pogut sorgir, noves formes de fer, nous espais, nous perfils de

participants, etc., i en quina mesura el pla d'inclusió ha pogut contribuir, ni que sigui a tall d'hipòtesis.

Per definir la **mostra** hem identificat 6 informants clau entre perfils de tipus: **tècnics/es de participació, organitzadors/es de campanyes de voluntariat, membres d'associacions i professionals que treballin amb col·lectius de persones vulnerable**s. Tenint en compte que cerquem, no tant la veracitat de les respostes, sinó la pluralitat, ens hem basat amb el "criteri de saturació" que hem trobat a partir de la cinquena persona entrevistada.

Per a centrar l'avaluació en aquestes qüestions, les **preguntes d'avaluació** versen en: per una part la contribució del PA en l'increment de la participació associativa, associacionisme i voluntariat, i per l'altre, més enllà del PA, a què són degudes les tendències de canvi en els darrers anys respecte aquests temes. Com és avui dia i si ha canviat la participació ciutadana en temes socials, l'associacionisme. voluntariat social, i si s'han desenvolupat nous projectes socials. També fem incidència en si s'han donat processos d'apoderament de col·lectius en situació vulnerable a través de projectes socials.

Resultats Entrevistes

Instrument: Entrevistes semiestructurades

Nombre d'entrevistes: 5

Perfil persones entrevistades: Informants Clau (professionals amb vinculació als objectius de la Línia 1, treballadors/es municipals o membres d'entitats socials amb coneixements del Vng[in]clusió).

Per a les entrevistes s'han seleccionat professionals de departaments de l'Ajuntament i d'entitats socials de Vilanova i la Geltrú que treballen de forma directa en el foment de la participació, amb persones voluntàries i/o associacions, o que formen part de la Mesa d'Entitats Socials, que té com a un dels seus objectius principals el foment del voluntariat social a la ciutat i a les entitats que en formen part.

Sobre **l'augment de l'associacionisme social** hi ha entre les persones entrevistades la sensació unànime que **sí que hi ha hagut un augment** en els darrers anys del nombre

d'associacions que fan activitat social a la ciutat. En aquest sentit també es desprèn que probablement la crisi hagi estat el desencadenant definitiu d'aquest augment d'associacions amb activitat social, i és difícil saber quina incidència ha pogut tenir en aquest sentit el desenvolupament del PA.

Sobre el **tipus d'activitat de les associacions**, de totes les entrevistes efectuades es desprèn que hi ha hagut un augment molt significatiu de l'activitat de tipus social de les entitats i associacions, i que fins i tot algunes d'altres àmbits (esportives, culturals, educatives, AAVV...) han realitzat activitats de caire social, també com a conseqüència d'una major sensibilitat davant els efectes de la crisi [3]. Totes les persones entrevistades han destacat l'increment del treball coordinat, i el paper rellevant de la mesa d'entitats social en el treball en xarxa, impulsada per Serveis Socials juntament amb el PLIS.

"En el que ha contribuït el PLIS és a ajuntar les entitats en el procés de participació del seu inici. Ha fet xarxa, ha aglutinat per posar-nos a pensar tots/es sobre millores a Vilanova i la Geltrú. Ha servit de punt d'unió. I un aspecte clau va ser l'entrada del PLIS a la Mesa d'Entitats Socials. Ara la Mesa és ben conscient de que el PLIS hi forma part".

Sobre **el Voluntariat** tot i que la majoria de les professionals entrevistades no disposen de dades, la percepció és que **hi ha hagut un augment de persones voluntàries en activitats d'acció social**. Aquest increment, però, es visibilitza sobretot en accions puntuals, com per exemple "el recapte d'aliments" que mobilitza unes 400 persones voluntàries, i es posa en valor el paper del PLIS [4] com a canalitzador de la demanda de voluntariat, així com també es percep en general una major predisposició de l'Ajuntament que es mostra més receptiu i sensibilitzat amb les iniciatives socials.

"Penso que l'augment del voluntariat, participació i associacionisme ha estat fruit de la situació general; aquesta ha fet que la gent es mobilitzés i volgués canviar algunes situacions. La gent s'ha sentit directa o indirectament afectada per alguna situació d'aquest tipus i ha volgut contribuir a resoldre'l, ja sigui puntualment, o d'una manera més permanent a través del voluntariat i l'associacionisme".

3 Respecte el paper de les associacions, es detecta com els centres cívics estan esdevenint espais d'interconnexió entre associacions de diferent índole. Darrere de les activitats que ofereixen molts CC, estan sortint moltes iniciatives de caire social i que la gent no visibilitza. Es posa l'exemple del CC de La Geltrú i l'acollida els darrers anys del projecte Cafè Caliu i el Rober de l'Associació Alè, i d'altres projectes engrescadors fruit de la col·laboració de diferents agents.

4 En el relat de les persones entrevistades, a vegades no queda clar si es refereixen al PLIS com a oficina tècnica, o al pla d'acció d'inclusió social que desplega el PLIS. En tot cas, es sobreentén que s'identifica l'oficina d'inclusió social amb el mateix pla local d'acció d'inclusió social.

Sobre el **Pla Local d'Inclusió Social** i en consonància amb el que ja havien respost amb anterioritat, cap de les persones entrevistades sap valorar la incidència directa del PLIS sobre les **tendències de canvi** que hi ha hagut, i sembla clar que, per totes, l'augment del voluntariat, de les associacions i dels projectes d'acció social a la ciutat és directament **atribuïble a la situació de crisi econòmica i l'emergència social que se'n deriva**. Tanmateix es posa en valor que **l'aposta per la sensibilització i el coneixement feta des del PLIS**, ha pogut d'alguna manera servir com a font d'inspiració de projectes socials a la ciutat, però aquest canvi probablement s'hagués produït igualment sense l'existència del PLIS.

"Moltes vegades és un dels handicaps de la societat civil organitzada.. l'administració proposa treballar coses que ja des de la societat civil es treballen. [...] probablement manca aquest punt de connexió. Som moltes vegades els únics que pensem que estem fent una cosa, i pot passar el mateix amb l'administració, que pensa que és l'única que treballa per cobrir alguna necessitat, i potser.. estem fent el mateix. Potser ens falta més anar junts i plegats".

Sobre la **Participació dels col·lectius vulnerables** com a voluntaris i voluntàries dels projectes de les entitats, la percepció entre les persones entrevistades està dividida en funció del coneixement que tenen de casos concrets o projectes existents. **Hi ha unanimitat en el fet que el PLIS no ha incidit directament**, i que si existeix un augment participatiu de persones en situació de vulnerabilitat en els projectes de les entitats, **és gràcies a la feina feta durant anys per les pròpies entitats amb les persones usuàries**; a això se li suma que en els darrers anys, ha augmentat el nombre de persones usuàries dels serveis i projectes, cosa que ha diversificat també el perfil d'aquestes. Algunes persones voluntàries són a la vegada usuàries de les entitats i d'altres, davant la manca de feina, han decidit ocupar el seu temps en accions de voluntariat.

"Tothom que toca allò social té més activitat, la crisis ens ha ensenyat a treballar junts. Aprenentatge i paradoxa de la crisi, perquè ho permet i ho fomenta a la vegada".

ALGUNES CONCLUSIONS

- Les tendències de canvi detectades en els darrers anys són l'augment significatiu de l'associacionisme social a Vilanova i la Geltrú tant pel que fa al volum de la seva activitat com el nombre de voluntariat social. Es creu que és degut a una resposta col·lectiva de les entitats i de la societat civil vilanovina per pal·liar els efectes de la crisi econòmica dels darrers anys.
- Hi ha la percepció de que el PLIS no ha incidit directament en aquest punt, tot i que posa en valor el seu paper en la difusió i sensibilització sobre temes d'inclusió i exclusió social.
- Hi ha la sensació de que manca més connexió i treball col·laboratiu entre la societat civil organitzada i l'administració pública per pal·liar problemàtiques d'exclusió social i fomentar-ne la inclusió.

6. Avaluació de la Línia 3: Coneixement, transparència i coordinació

Les **aspiracions** originals de la línia són:

- El pla afavoreix la **generació i l'intercanvi d'informació/coneixement** entre professionals, tant de dins com de fora de l'Ajuntament.
- El coneixement que es produeix **resulta útil** per a la pràctica dels professionals.
- El pla esdevé **referent per al conjunt de professionals de l'Ajuntament**, que el coneixen i s'hi adrecen quan han de tractar temes referents a exclusió/inclusió.

En base a aquestes aspiracions, el **focus d'avaluació** d'aquesta línia s'ha centrat en (1) l'avaluació de **l'intercanvi de coneixement entre professionals,** (2) de quina manera ha **incidit en la qualitat de la seva feina**, i (3) l'avaluació del **grau de coneixement i "utilització" de vng[in]clusió** per part del conjunt dels professionals de l'Ajuntament.

Per a centrar l'avaluació en aquestes qüestions, les **preguntes d'avaluació** a les que tractarem de respondre són les següents:

a) Els i les professionals que participen en el PA, com a resultat de la seva participació, **tenen més informació sobre la inclusió** i l'exclusió social?

b) Es tracta d'una **informació útil per al desenvolupament de la seva tasca** professional i l'encàrrec que tenen els seus serveis?

c) Quins **espais, instruments, etc. han contribuït millor** a la transferència de coneixement?

El PA no es composa únicament per accions desenvolupades per l'Ajuntament, i per tant, l'objectiu de l'intercanvi de coneixements es planteja entre professionals de dins i de fora de la plantilla municipal. Així doncs, per a respondre a les preguntes d'avaluació, els **instruments d'avaluació** han estat **dos qüestionaris en xarxa** dirigits a dos col·lectius:

- **Q1**. Adreçat al conjunt de professionals de l'Ajuntament amb accés a un ordinador (n=457 persones).
- **Q2.** Adreçat a aquells/es professionals i/o persones voluntàries amb una vinculació més directa amb vng[in]clusió, siguin de l'Ajuntament o d'entitats. (n=71 persones).

Resultats Q1

Univers: treballadors/es de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú N= 575

Mostra: aquells treballadors/es que tenen compte de correu electrònic i per tant, poden contestar el qüestionari online. n=457

Nivell de resposta: 17 % (78 total de respostes)

En el cas del Q1 prenem com a univers a totes les persones treballadores de l'Ajuntament, i precisem com a mostra a aquells/es que tenen correu electrònic ja que l'instrument de mesura és un qüestionari online. Amb aquesta enquesta volem saber **si es coneix vng[in]clusió i "com ressona" a les diferents àrees de l'Ajuntament,** i és per això que seleccionem a totes les persones treballadores de la organització, que a través del seu correu electrònic, podran contestar l'enquesta.

Per a això s'han seleccionat (a) totes les persones treballadores que disposen d'un compte de correu electrònic corporatiu, exceptuant aquelles vinculades directament en els darrers anys amb vng[in]clusió (són aquells/es professionals seleccionats com a mostra per al Q2, on l'enquesta és més extensa i exhaustiva)

De les 457 persones a les quals se'ls hi ha enviat el Q1, ha respost el 17 % (78). Com que la nostra finalitat no és cercar la representativitat, sinó una tendència de resposta, ens hem cenyit a la clau metodològica que valida l'enquesta amb un 10 % de respostes. Així doncs, podem dir que s'han complert les nostres expectatives en aquest sentit.

Respecte el volum de resposta de les enquestes per àrea, les persones que més responen són d'aquelles àrees vinculades directament amb vng[in]clusió, a través del desenvolupament de projectes en l'actualitat i/o anteriorment. Una gran quantitat de respostes prové de Cultura (18 %), Serveis Socials (14 %), l'IMET (14 %), la Policia Local (8 %), Joventut (6,4 %) i Salut (5 %).

Un 77 % (60) de les persones treballadores de l'Ajuntament coneix l'existència de vng[in]clusió, i un 58 % (45) té coneixement d'alguna acció i/o projecte que es faci en el marc de l'Oficina Tècnica d'Inclusió Social. Respecte **el tipus de col·laboració** de les altres àrees de l'Ajuntament amb vng[in]clusió, un 21 % (16) de la mostra ha demanat suport a l'Oficina Tècnica d'Inclusió Social.

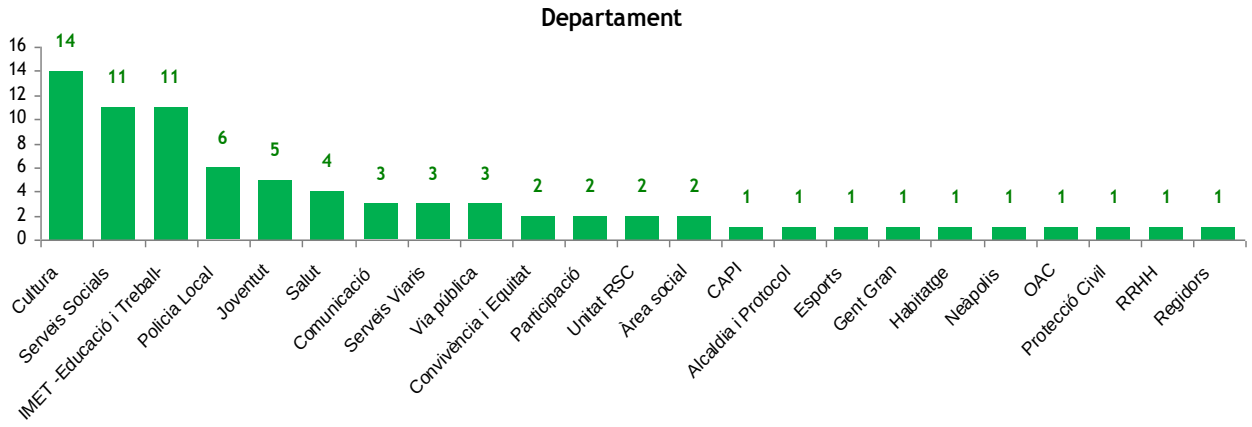

El tipus de suport que s'ha demanat a és (1) majoritàriament referent a la demanda de dades estadístiques sobre població, col·lectius en risc social (51 %), (2) assessorament i

informació (25 %), i (3) per últim i en la mateixa mesura, col·laboració en projectes, elaboració de propostes, etc. (12 %).

Del 58 % (45) de persones que sí ha demanat suport a vng[in]clusió, la majoria de **productes/projectes que coneixen,** són principalment: la Jornada d'Inclusió Social (29 %), l'observatori social i estudis i diagnosis que se'n deriven (20 %), el web, xarxes socials i butlletí (18 %), temes referents a la salut mental del territori –taula, diagnosis, estudis, etc.- (11 %)[5]. La resta de projectes que són percebuts com a propis de vng[in]clusió, fan referència a projectes associats a l'Oficina Tècnica a través del pla, o a projectes/vincles transversals que es tenen amb altres àrees (Joventut, IMET, Serveis Socials, la Mesa d'Entitats Socials, etc.), però que no es gestionen directament des de l'OT.

Especifica si us plau quin tipus de suport has/heu demanat? (assessorament, dades, informes, informació sobre recursos, etc.)

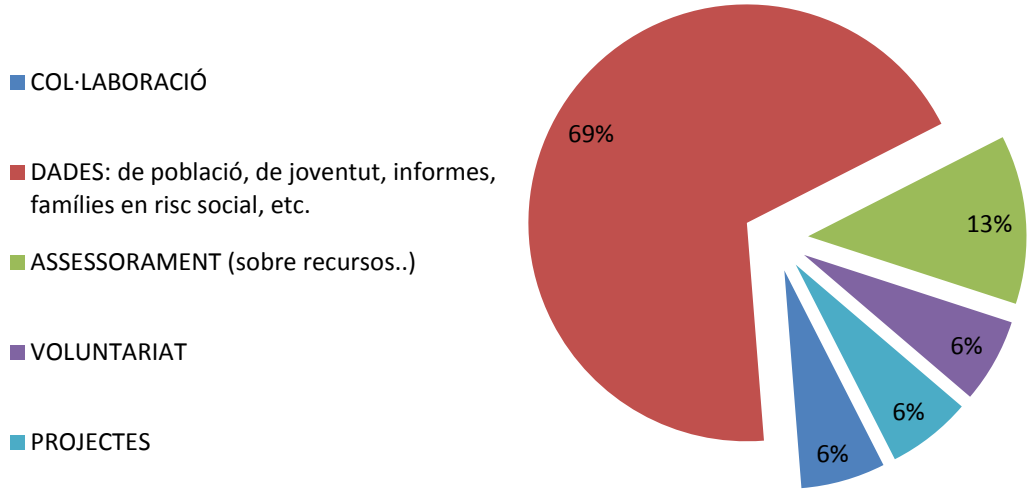

Pel que fa **al tipus de contacte que farien altres àrees** de l'Ajuntament per a demanar informació i/o suport a vng[in]clusió, hi ha dues tendències de resposta. Hi ha qui s'adreçaria a una "àrea determinada" (25 %), qui es posaria en contacte amb un i/o varis

[5] El 22 % restant de projectes i/o serveis que coneixen no són producte de l'OT però si hi ha algun vincle, ja sigui perquè hi col·laborem o hàgim participat en alguna part del procés de treball (per exemple, quan s'organitzava el recapte d'aliments, col·laboràvem en l'organització), o projectes/serveis d'altres departaments que estan recollits en el nostre PA, però gestionen altres àrees, i en aquest sentit, hi ha certa tendència a identificar-nos amb forces projectes que es fan directament des de la regidoria de Serveis Socials.

tècnics referents (28 %) i qui, més que contactar amb algú determinat, descriu mitjançant "quin canal" es posaria en contacte amb vng[in]clusió, i és majoritàriament el web i/o correu electrònic(8 %). L'àrea específica que s'associa més amb vng[in]clusió és la de Serveis Socials (14 %), i de manera menys significativa, Convivència i Equitat i Participació (5 %).

Pel que fa als i les tècnics/ques que ressonen més amb vng[in]clusió, en primer lloc està la tècnica referent des d'un inici del pla (12 %); en segon lloc les persones referents sense concretar noms (10 %), i en tercer lloc, el nom dels tècnics actuals de vng[in]clusió, (5 %). Com a valors minoritaris, val a dir que hi ha alguna menció concreta a tècnics vinculats a vng[in]clusió en un passat, algun tècnic d'altre àrees o, àrees que no són pròpiament de l'Oficina Tècnica.

ALGUNES CONCLUSIONS:

- Podem dir que la majoria de persones que contesta l'enquesta sí coneix vng[in]clusió, i tot i així, es demana poc suport tècnic a l'OT.
- El suport que es demana té majoritàriament a veure amb demandes de dades, assessorament i informació.
- Tot i que hi ha àrees que no han demanat suport tècnic a vng[in]clusió, sí es coneixen projectes de la OT, o vinculats a aquesta.
- Els productes/projectes que més es coneixen tenen a veure amb la sensibilització (jornada anual), la difusió (web, butlletí i xarxes socials), les dades estadístiques i informes i temes referents a la salut mental del territori –taula, diagnosis, estudis, etc.
- Els i les treballadores d'altres àrees, a l'hora de demanar-nos suport, ens associen encara amb l'antiga ubicació i funcions d'alguns serveis de Serveis Socials.

Resultats Q2

Univers: agents que han estat vinculats directament al Pla Local d'Inclusió Social 2013-15. Proposem una xifra hipotètica de N= 100

Mostra: professionals referents de diferents àrees de l'Ajuntament, entitats, i personal extern. n=71

Nivell de resposta: 46 % (33 total de respostes)

En el cas del Q2, desconeixem amb precisió el nombre de persones vinculades en algun moment o altre amb vng[in]clusió (N= Univers del qüestionari). No obstant proposem una xifra aproximativa en funció de l'experiència donada. Recordem que, l'objectiu d'aquesta avaluació no és buscar una significació estadística en la resposta si no **detectar tendències**.

Amb aquesta finalitat s'han seleccionat professionals d'aquells departaments de l'Ajuntament i personal extern (entitats, empreses) que en algun moment (a) han treballat amb vng[in]clusió directament en algun tema i/o (b) són impulsors d'alguna acció del Pla d'Acció i/o (c) han demanat alguna col·laboració de vng[in]clusió. Aquests han resultat ser un total de 71 persones (n) a les que s'ha enviat el qüestionari. És una dada que hem de destacar, doncs vol dir que almenys **71 persones** formen o han format part de la **xarxa de col·laboració per la inclusió social del nostre municipi** en els darrers 6 anys.

D'aquestes 71 persones, han contestat el qüestionari complert 33, el que representa **gairebé la meitat de la mostra (46%).** Per tant, almenys la meitat de les persones que han estat vinculades a vng[in]clusió encara estan en disposició de col·laborar activament, i en aquest cas, en el procés d'avaluació. En aquest tipus d'instruments es considera un nivell de resposta vàlid a partir d'un 10% de respostes, per tant, **podem donar per significatives les tendències que detectem** en els resultats del qüestionari.

De les persones que han contestat el qüestionari, **una majoria (85%) han col·laborat en algun moment amb vng[in]clusió**. La fase en que les persones enquestades recorden haver participat en major mesura (47%) és la **fase de Diagnosi** i, en segon lloc en la fase de **construcció del Pla d'Acció per a la Inclusió Social** (24%). Cal destacar que aquests dos moments han estat els més participats del Pla, i que, normalment, les

experiències vivencials, on participem directament, queden més en el record que aquelles en que s'ha col·laborat d'altres maneres. Una conclusió que podem extreure és que hi ha una minoria de professionals que estan portant a la **pràctica accions directes del Pla**. Això no vol dir que siguin únicament aquestes persones les que executen el Pla d'Acció, hi ha molts i moltes més professionals que ho fan.

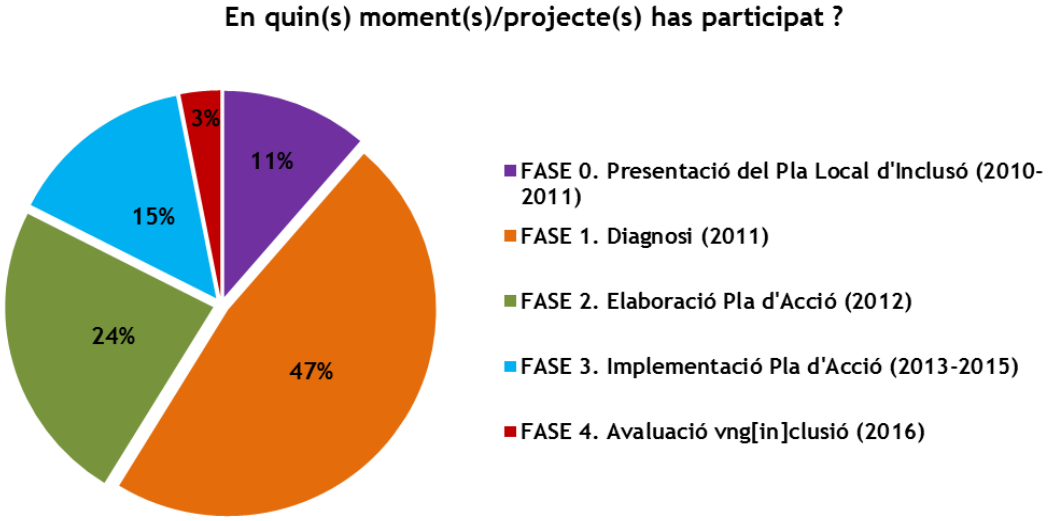

Si entrem en detall en les diferents fases del Pla en aquests 6 anys, veiem que les més recordades són la sessió de treball de problemàtiques sobre exclusió social (45%) i el traspàs de dades o fitxa de recursos inclusius (45%), ambdós formen part del moment d'elaboració de la Diagnosi.

Sobre la **quantitat d'informació** que desprèn de vng[in]clusió, moltes de les respostes se situen a l'opció central (3), per això el que analitzem és la tendència central si apunta cap a la posició d'acord o en desacord. Així, sembla que les persones enquestades manifesten que, no reben "ni poca ni massa informació" sobre la realitat de l'exclusió social a VNG.

Sobre la **utilitat d'aquesta informació**, hi ha paritat de resposta. La meitat dels enquestats la troba útil per al desenvolupament de la seva feina però l'altra meitat no esta d'acord amb aquesta utilitat. Per tant, caldria revisar aquest aspecte. Generar informació no és prou, ha de ser informació que serveixi a qui la rep en la millora de la seva tasca professional en relació a la inclusió social. En canvi, respecte a si la informació es significativa per al coneixement de la realitat de la ciutat, la tendència en les respostes és

més aviat positiva, tot i que també hi ha una part de respostes que no hi estan d'acord. Sembla doncs, que la informació que transmet vng[in]clusió aporta més coneixement considerat important i significatiu sobre Vilanova i la Geltrú que no pas eines concretes per als i les professionals que treballen per la inclusió social.

Sobre **el tipus d'informació** que es troba a faltar, sembla que en el cas de les dades quantitatives, les respostes estan molt repartides entre aquells/es que voldrien rebre més informació quantitativa i aquells que no la troben a faltar. En el cas de les dades qualitatives, la tendència en les respostes apunta, per poca diferència, a que no es troben a faltar coneixements teòrics i interpretació qualitativa. Les respostes però, com ja hem dit abans, estan concentrades en l'opció central, que és la més ambigua, el que dificulta en certa mesura la seva interpretació.

Sobre els **productes que genera vng[in]clusió** i en quina mesura han contribuït a la transferència de coneixements, són la *Diagnosi de l'Exclusió Social* (18%) i la *Jornada anual sobre la inclusió social* (17%) els dos productes que, segons les respostes, més han contribuït molt o bastant en aquest sentit. En tercer lloc hi ha les *publicacions a les xarxes, la web VNGinclusió i el butlletí mensual*. A l'altra banda, aquells productes que es considera que aporten una mica o gens a la transferència de coneixement trobem els *informes* (15%)*, el web* (14%)*, el butlletí mensual* (14%) *i els mapes d'indicadors socials* (13%). Com veiem, les respostes no són unànimes i hi ha productes que estan considerats en una banda i en una altra.

Respecte als productes que no es coneixen, és molt significatiu el desconeixement sobre la nostra recerca qualitativa que ha estat publicada, *Quan els pilars s'ensorren (*14%). Haurem de treballar la difusió per donar-la a conèixer.

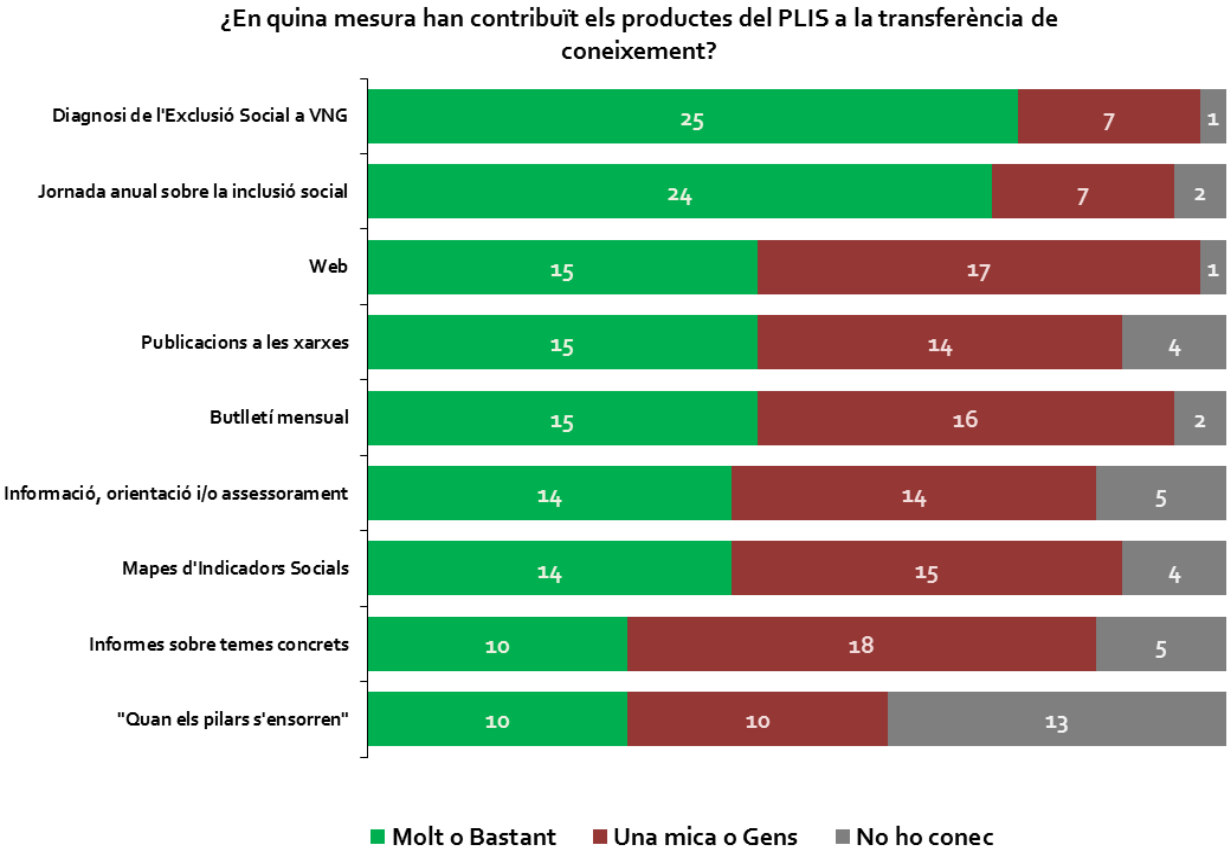

Sembla que les respostes estan molt relacionades, de nou, amb valorar de manera més positiva aquells productes que són fruit d'experiències vivencials on s'ha participat d'una manera més directa, per sobre d'aquells productes en què els receptors són només agents passius que reben la informació.

ALGUNES CONCLUSIONS:

- La fase de Diagnosi i construcció del Pla és més recordada que la pròpia execució de les accions del Pla.
- Es valoren molt positivament les experiències vivencials de la diagnosi (participació).
- Aquelles persones vinculades directament al pla d'acció (33 persones que ens contesten) tenen la percepció de que participen poc en la implementació del pla (15 %). Quan valorem el desenvolupament de les accions comprovarem si això és més aviat una percepció o una realitat (cap.8).
- Respecte la transferència de coneixement, generar informació no és prou, ha de ser informació que serveixi a qui la rep en la millora de la seva tasca professional en relació a la inclusió social. La informació transmesa aporta més coneixement contextual sobre Vilanova i la Geltrú que no pas eines concretes per treballar per la inclusió social.
- Els productes que aporten més al coneixement sobre la inclusió social són aquells que són més participatius: la Diagnosi sobre l'Exclusió Social a VNG (2011), i les Jornades d'Inclusió Social que es fan anualment, i aquella informació que es difon a través dels canals digitals (web, xs, butlletí, etc). Per contra, la recerca qualitativa *Quan els pilars s'ensorren* és molt poc

7. Avaluació de l'Oficina Tècnica d'Inclusió Social

Si bé és possible una avaluació d'un pla/projecte pels mateixos professionals que el desenvolupen amb el suport d'un assessor extern que ho supervisi, l'autoavaluació del funcionament com a equip, resulta més complicat. És per això que en aquest apartat comptem amb la mirada objectiva de l'IGOP. Els elements d'avaluació que s'apunten en aquest document surten de dues fonts d'informació directa: uns breus qüestionaris passats a les diverses professionals que han treballat en la mateixa, a més d'una sessió de treball conjunt, amb aquestes mateixes professionals, per construir imaginaris del funcionament de l'oficina que permetessin aprofundir en l'avaluació del seu funcionament.

7.1 Qüestionaris

Els qüestionaris, tan breus com son, no permeten cap anàlisi que vagi més enllà d'apuntar algunes **idees o hipòtesis en relació al funcionament de l'equip** i, mínimament alguna conclusió provisional. Han estat importants, això sí, per prepara la posterior reunió de grup.

Les dades del qüestionari, pel que fa a les dates d'incorporació i desvinculació del personal tècnic, reflecteixen clarament el procés de renovació que està vivint l'equip: de les tres persones que hi treballen, dues s'han incorporat al llarg del 2015. Tot i que també és destacable el fet que la tercera component de l'equip, així com la direcció, es mantenen des del inici. Podríem parlar, doncs, d'un procés de renovació amb elements de continuïtat.

Pel que fa a les **tasques que desenvolupa l'equip**, tot i la seva gran varietat, globalment considerades semblen girar al voltant de dos aspectes centrals: (1) recopilació i difusió d'informació i dades, i (2) treball directe amb altres departaments municipals.

Només un dels qüestionaris rebuts, i d'una professional que ja no pertany a l'oficina, ens indica que la relació amb entitats va formar part de la seva rutina de treball (diària i setmanal). Per a la resta de professionals, i pels que hi son ara, la xarxa relacional sobre la que es desenvolupa la tasca tècnica és clarament professional i, de forma preponderant, interna a l'Ajuntament. Un o dos cops al mes, apareixen les entitats. El fet de posar de relleu aquesta informació no implica emetre un judici de valor. No es

qüestiona que aquesta hagi de ser la rutina, però potser, no ho sabem, pot ser important ressaltar-ho.

7.2 Imaginaris

Per construir aquests imaginaris, es compta amb una sessió grupal conduïda per l'assessor extern, en la que se'ns demana dibuixar què és el Pla Local d'Inclusió Social. D'aquests imaginaris, se n'extreu:

Als inicis va ser **una locomotora**, potser l'única que teníem a l'estació. Ara és un vagó més. Hi ha d'altres locomotores...

És **una caixa d'eines** plena de coses molt interessants i molt diverses, però desordenades. És quelcom molt flexible, molt mòbil. No té problemes de mobilitat. La fa servir molta gent en horaris diversos i molt rars, i això fa que el seu contingut sigui un xic caòtic.

És un puzzle, **un trencaclosques**, de tres peces que encaixen... però no a la perfecció: trencaclosques d'horaris, d'espais, de persones, de maneres de fer... que acaben encaixant!!

És **un pescador** que té una bona canya i l'hi ha posat un bon ham... ara estem esperant que piquin els peixos.

És **un arbre**, amb unes bones arrels, però amb branques ben diverses que donen fruits molt diversos també. Una part de l'arbre està al sol, i una altra a l'ombra. L'arbre no està sol. Està dins un bosc i la seva particularitat li dóna la diversitat dels seus fruits.

És un "blandiblub", una plastilina: flexible, modelable, dinàmica, que ocupa espais buits amb facilitat

IDEES FORÇA DELS IMAGINARIS

- El pes d'un passat idealitzat, que condiciona molt.
- El caos i el desordre [no sempre] com a elements [necessàriament] negatius.
- La diversitat i la flexibilitat com a elements positius, que ajuden a tenir una capacitat de resposta alta.

- Un treball 50% artístic (caos, improvisació, capacitat de resposta immediata...) 50% científic (ordre, planificació, dades,...).
- Els valors, la ideologia, certes "bases molt compartides" aglutinen l'equip (a més lo emocional es gestiona bé).
- Capacitat de resposta bona als encàrrecs que venen de fora. Poca capacitat de produir projecte propi... però potser el nostre projecte és aquest: tenir capacitat de resposta als encàrrecs que venen d'altres.

TENSIONS

- Ordre – Caos: buscar equilibri !!
- Persones – Equip: fer equip !!
- Passat – Futur: mirar cap el futur i que el passat no pesi !!
- Construir projectes propis – Facilitar projectes dels altres: és el mateix !!
- Proacció (proactius) – Reacció: les dues coses !!
- Resposta immediata – visió estratègica: les dues coses!! (però lo segon falta !!)
- Ja no som l'únic espai innovador de l'Ajuntament. Altres, i en especial els serveis socials, també ho son. Mantenir-se com a motor d'innovació és un repte.
- Som un equip, però no tenim una oficina (físicament), i això condiciona (és un condicionant estructural).
- Tot plegat, sumat a les circumstàncies personals, ens fa tenir sempre certa sensació de provisionalitat.

IMAGINARIS DIBUIXATS

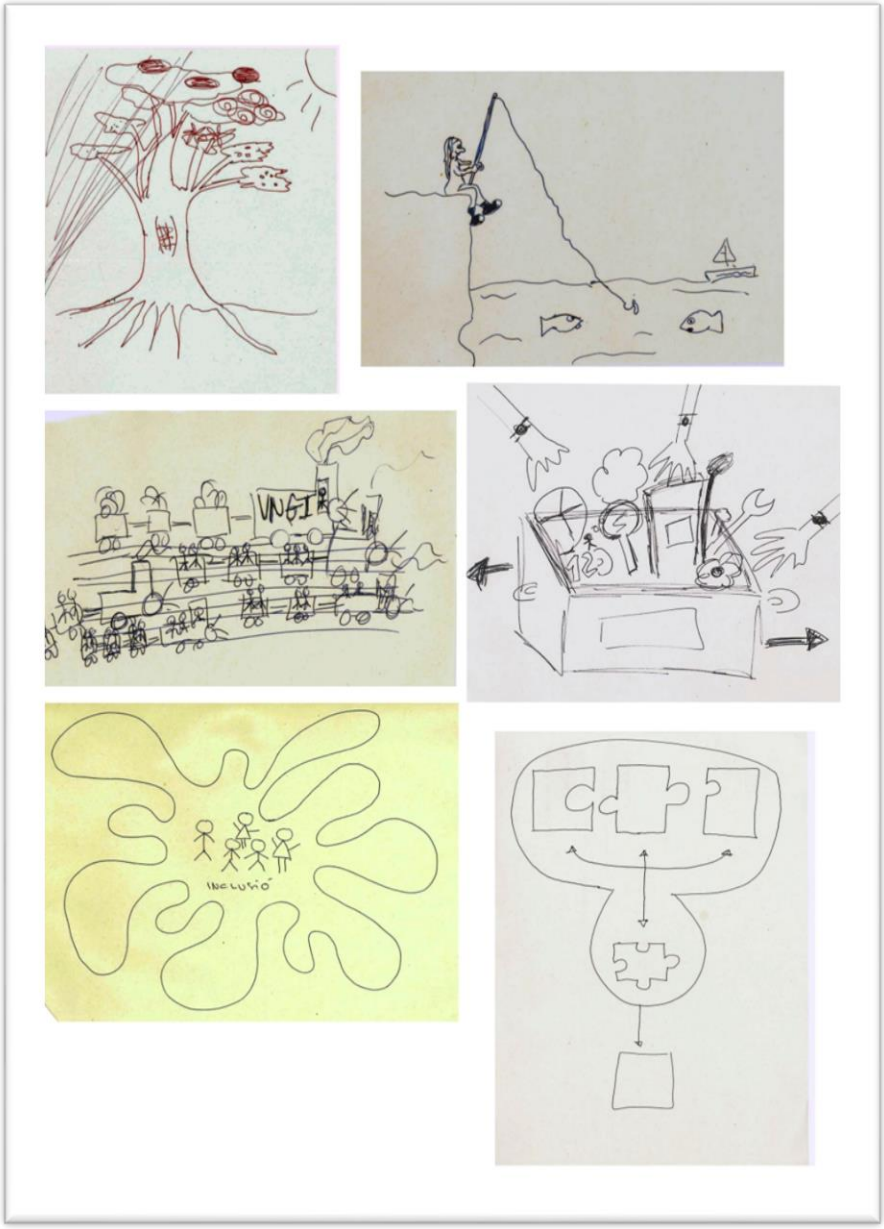

8. Seguiment de les accions del Pla d'Acció d'Inclusió Social 2013-15

Pel que fa l'avaluació del procés i implementació de les accions del PA, avaluem el grau de desenvolupament de les 61 accions previstes a fer en aquests tres anys. Tenint en compte la funció "esperonadora" de l'Oficina Tècnica Vng[in]clusió, la qual és impulsar i dur a terme algunes de les accions del PA, i per l'altre haver fomentat les accions inclusives en altres àrees, l'acció avaluadora passa per revisar com s'han desenvolupat aquestes activitats. En aquest gràfic es visualitzen les accions programades per línia estratègica, i per tant, aquells temes d'inclusió social amb més volum d'activitats per desenvolupar en aquests darrers anys.

Accions programades d'inclusió social a VNG per línies

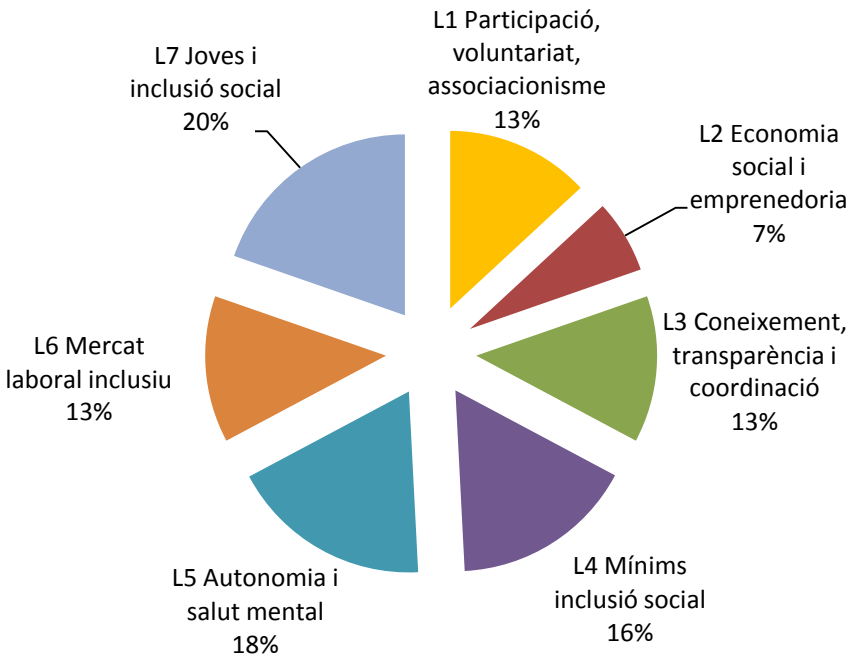

Per això hem comptat amb el suport de diferents departaments referents i impulsors de cada acció. S'esbrina **sí s'han fet les accions**, sí s'han fet **en quin grau s'han assolit**, i sinó s'han fet, per quins motius **no s'ha pogut dur a terme**. En alguns casos, alguns tècnics/ques també es comenten algunes accions considerades inclusives socialment, però que no formen part del PA 2013-15. Hi ha accions d'algunes línies que no s'han avaluat perquè ens consten que no s'han dut a terme.

Un cop revisats els departaments impulsors de les accions per eix, i ens hi posem en contacte.

- Vng[in]clusió
- Serveis Socials
- Cultura
- Convivència
- IMET –Institut Municipal d'Educació i Treball-.
- Participació, Cooperació, Infància i Gent Gran
- Joventut
- Salut
- Esports
- Responsabilitat Social Corporativa
- Promoció Econòmica
- Mancomunitat Penedès Garraf

Desenvolupament i grau d'assoliment de les 61 accions del PA 2013-15, ens consta que SÍ s'estan desenvolupant o ja s'han desenvolupat, el 75 % (46) del total d'accions inclusives programades entre el 2013 i 2015, que suposa de mitjana, el 70 % de cada línia estratègica [6]. Observem que NO s'han fet l'11,4 % (7) de les accions, i del 5 % (2) restant no sabem si s'han fet o no. El grau d'assoliment aproximat del total d'aquestes accions és del 50 % (2,5 en una escala de l'1 al 5), i per tant, d'allò que es volia assolir en el moment inicial, s'està o s'ha assolit, en un 50% de casos. Així doncs, en el moment que fem el seguiment (2016) ens consta que en 4 anys, de cada 10 accions inclusives a VNG, s'han desenvolupat més de la meitat de les accions inclusives que es i s'han assolit en un 50 % tot el seu desenvolupament.

[6] Del PA, podem dir que, cada línia s'ha executat en un 70 % (mitjana aritmètica) i que del total de les 7 línies estratègiques, s'han executat un total de 75 % accions.

% d'execució de la línia d'allò que ens consta que s'ha fet

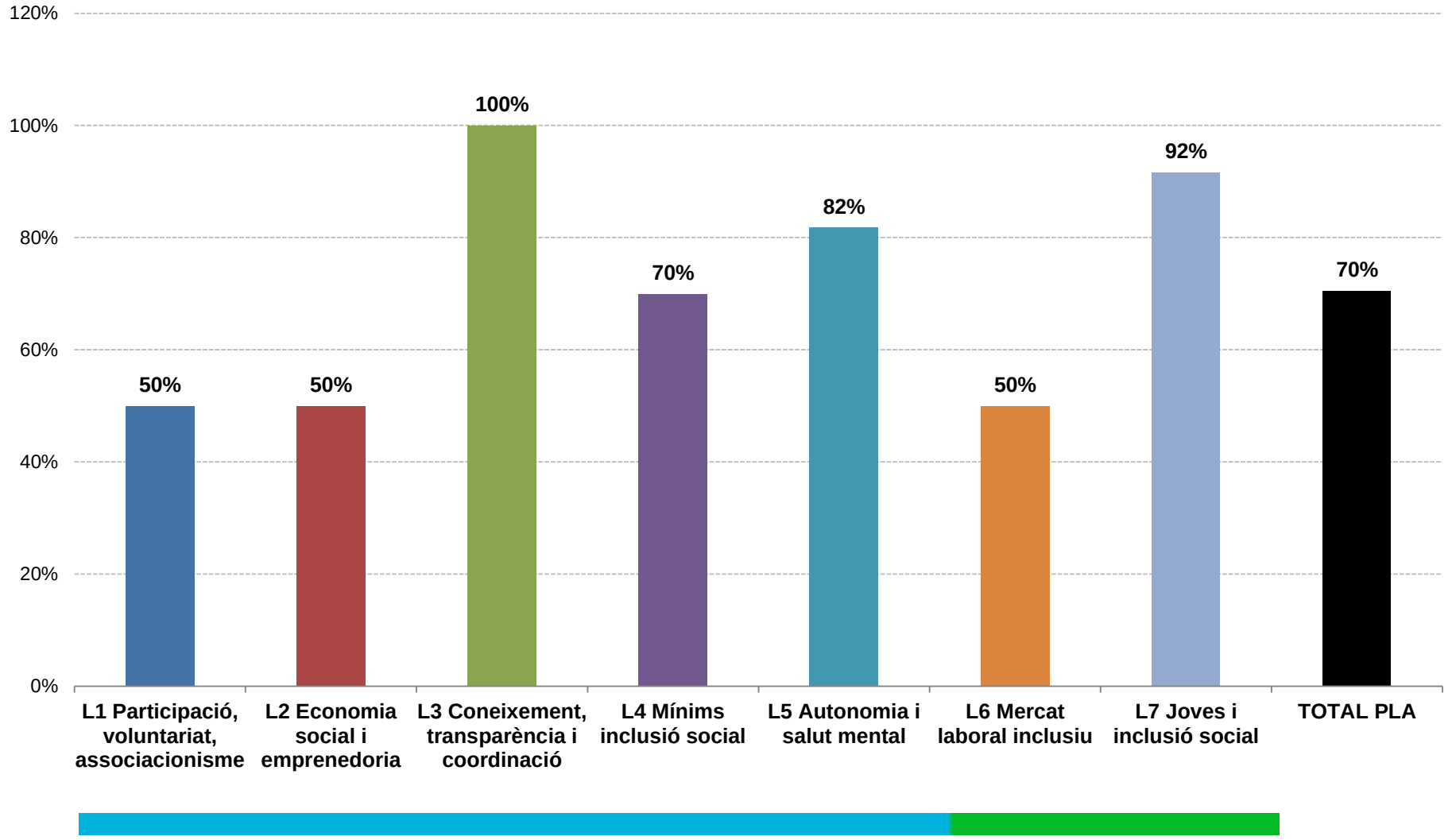

% assoliment línia del què consta que sí s'ha fet

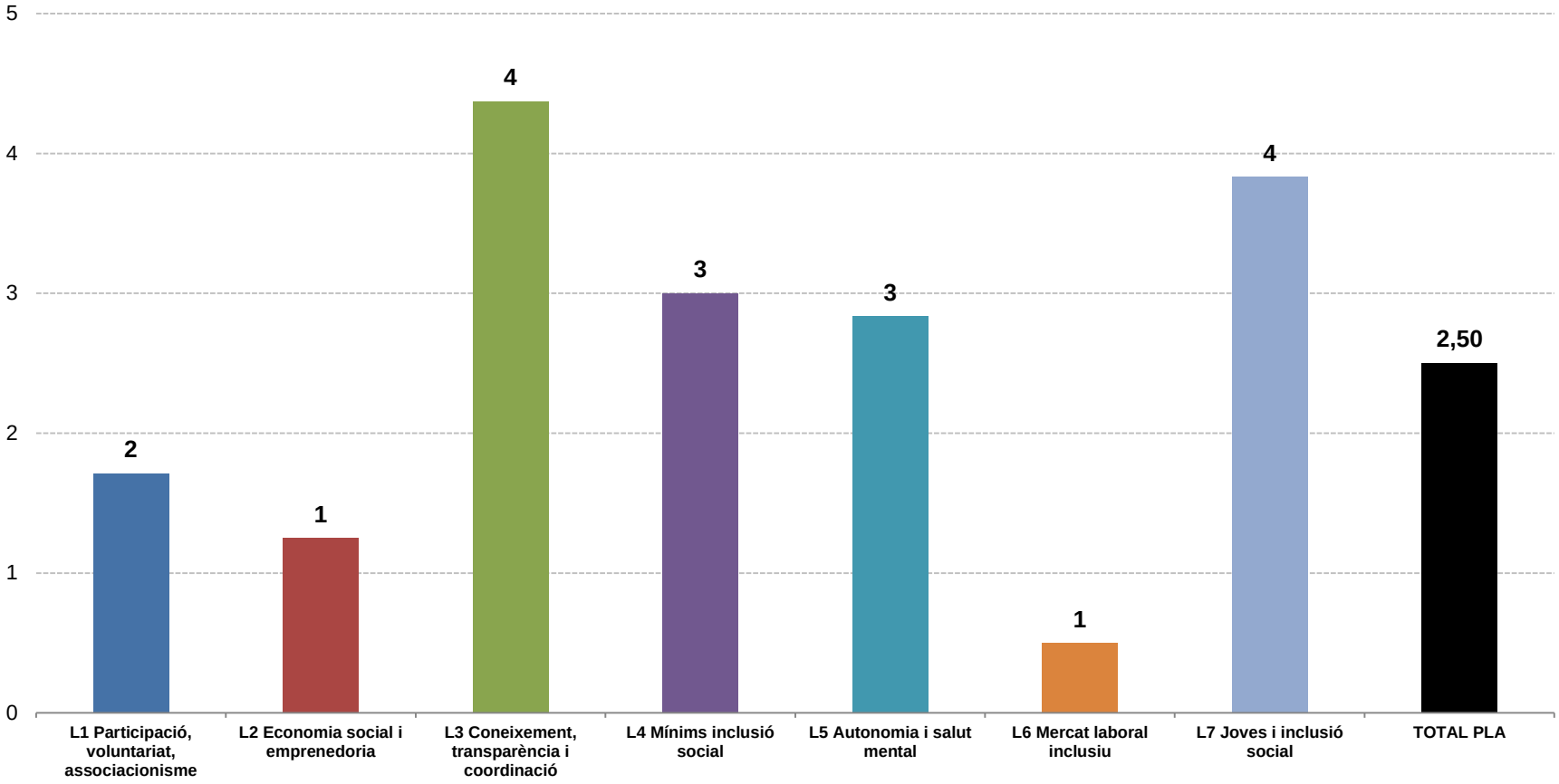

El que no podem dir amb exhaustivitat és el grau d'acompliment del total d'accions ja que hi ha qui no ho ha valorat, i hi ha algunes accions que no sabem del cert si s'han fet o no (el 5 %). El grau d'assoliment de les 61 accions és aproximativa, ja que encara s'estan desenvolupant moltes d'aquestes, o no tenim la suficient informació.

La tipologia d'accions socialment inclusives que s'han desenvolupat més a VNG en aquests últims anys, tenen a veure amb la **Línia 3. "Coneixement, transparència i coordinació" (100 %),** la **Línia 7. "Joves i Inclusió Social" (92 %),** la **Línia 5. "Autonomia i la salut mental" (82 %)** i la **Línia 4 sobre "Mínims d'Inclusió Social" (70%).** Les accions que més s'han desenvolupat en la seva totalitat són les pertinents i pròpies de VNG[in]clusió, i les accions que han desenvolupat Serveis Socials, l'IMET-Institut Municipal d'Educació i Treball-, i Joventut. Són departaments els quals tenien un major nombre d'accions inclusives programades en el PA, alhora que són qui fan més atenció a les necessitats de la població. Paral·lelament, detectem que hi ha un 8 % (5) d'accions considerades com a inclusives que han desenvolupat algunes àrees, però que no estan recollides en el PA.

Pel que fa l'assoliment de les accions desenvolupades, és del 50 % (2,5) i això ens pot dir que, en alguns casos encara s'estan desenvolupant les accions perquè potser siguin permanents, i en d'altres potser no s'hagi assolit allò que s'esperava en el moment inicial. I en aquests casos, se'ns ha dit que es va replantejar com fer-ho. Podem dir que les línies estratègiques amb més volum d'accions, han assolit més el desenvolupament d'aquestes i també han aconseguit allò que esperaven. I per contra, les línies estratègiques amb menys volum d'accions, o no s'han dut a terme, o no han assolit l'èxit que esperaven. I ens trobem que els impulsors d'aquests casos són aquells que no fan atenció a les necessitats de les persones com per exemple, la Mancomunitat Penedès Garraf, Promoció Econòmica. Avaluar sí s'han fet les accions i el seu assoliment ha estat quelcom difícil en quan a que, hi ha hagut un canvi de referents tècnics en alguns casos. Quan més a prop ha treballat VNGinclusió amb el departament i/o àrea vinculada del que avaluem, més fàcil ens resulta de saber el procés.

ALGUNES CONCLUSIONS

- El desplegament temporal del pla estava programat per 3 anys, temps insuficient per poder desenvolupar en la seva totalitat moltes de les accions d'inclusió social.
- Aquells departaments que més han desenvolupat l'assoliment de les accions inclusives, són els que també tenien més accions en el PA 2013-15, i tenen la seva raó de ser en l'atenció a les persones.
- S'han assolit el 50 % de les accions del total del PA, i per tant, sí podem dir que els diferents departaments de l'Ajuntament es mostren sensibles en la seva estratègia d'acció a nivell d'inclusió social perquè la majoria ha dut a terme les activitats que s'havien compromès a fer a través del PA. Aquesta premissa contradiu la percepció de que molts referents del pla contesten en el qüestionari que no participin de la implementació, no obstant, quan avaluem les accions, sí ens consta que les estan desenvolupant. Això ens pot dir que pot ser no en són prou conscients de que són accions inclusives, o si ho són, no les relacionen amb el PA 2013-15.
- Hi ha una minoria de professionals que estan portant a la **pràctica accions directes del Pla**. Això no vol dir que siguin únicament aquestes persones les que executen el Pla d'Acció, hi ha molts i moltes més professionals que ho fan.
- Algunes de les accions s'han desenvolupat tal com estaven plantejades al pla, d'altres s'han replantejat d'una altra manera, i n'hi ha que no s'han fet, però sí s'han dut a terme d'altres accions del propi departament impulsor amb clau d'inclusió social. Això ve condicionat sobretot a factors interns com són la dissonància entre el què preteníem i el com, i per factors externs, com són les possibles circumstàncies i/o canvis organitzatius que no han permès incidir en allò que es volia fer.

9. CONCLUSIONS GENERALS

- Ens queda l'aprenentatge de la necessitat d'incorporar la perspectiva de les teories del canvi en allò què fem en clau d'inclusió social al nostre municipi, amb la intenció de que s'expliciti en el proper pla.
- Algunes de les accions s'han desenvolupat tal com estaven plantejades, d'altres s'han replantejat d'una altre manera, i n'hi ha que no s'han fet, però sí s'han fet d'altres accions inclusives. Això ve condicionat sobretot a factors interns com són la dissonància entre el què preteníem i el com, i per factors externs com són possibles circumstàncies i/o canvis organitzatius que no han permès incidir en allò que es volia fer.
- Un pla d'acció d'aquest tipus esdevé un full de ruta per a que totes i tots per a fomentar la inclusió social a la nostra ciutat, i alhora també ha de ser un document viu i flexible a les circumstàncies, sense perdre la permanència del què pretenem assolir. Quan millor definides estiguin les teories del canvi d'allò que volem fer, trobarem la manera més pràctica i útil de desenvolupar-ho, i avaluar-ne l'impacte.
- L'impacte en l'entorn esdevé un procés a mig i llarg termini, i a través d'aquesta avaluació, hem adquirit les eines i estratègia perquè quan definim accions inclusives, pensem com les volem mesurar en el seu impacte a la població. Tot i així, creiem que pot ser cal incidir més en la inclusió social com una política estratègica de ciutat, més enllà de l'atenció directe als col·lectius vulnerables. Incidir i sensibilitzar de manera més transversal a altres departaments que no fan un tracte directe a la persona, però que el què gestionen hi repercuteix. La necessitat que tinguin en compte la inclusió social en els seus plans, programes i projectes
- L'Avaluació del PA ens replanteja i ens fa qüestionar el nostre paper com a oficina tècnica: ens pertoca supervisar el desenvolupament de les accions inclusives que es fan des dels altres departaments de l'ajuntament, o som més aviat impulsors i facilitadors per a què això passi ? i de quina manera ho podem aconseguir ? aquesta avaluació ens convida a reflexionar sobre nosaltres mateixos com a agents promotors de la inclusió social en el nostre municipi. En què podem contribuir millor per a la promoció de la inclusió social a Vilanova i la Geltrú, i amb quins instruments dur-ho a terme.

10. BIBLIOGRAFIA

- Vng[in]clusió. AJUNTAMENT DE VILANOVA I LA GELTRÚ (2012). *Pla d'Acció per a la Inclusió Social 2013-15*.
- Rebollo, Óscar. Document de treball. *L'avaluació en els programes i plans per a la inclusió social*.
- Escola d'Administració Pública de Catalunya. Generalitat de Catalunya. *Planificació i avaluació d'un projecte.*
- Diputació Barcelona. Xarxa de Municipis (2014). *Plans locals d'inclusió social. Guia Metodològica revisada.* Col·lecció: Documents de Treball.
- Departament de Ciències de l'Educació. Universitat de les Illes Balears, Cap.10. *Cap a una tipologia d'avaluació de projectes socioeducatius. Els indicadors d'avaluació.*